

IZLOŽBA “RIJEČKA INDUSTRIJSKA PRIČA – RIP”

EMA MAKARUN □ Muzej grada Rijeke, Rijeka

sl.1. Izložba *Riječka industrijska priča* u Muzeju grada Rijeke 2014., (foto - Marija Lazanja Dušević)

sl.2.-3. Umjetničke intervencije na lansirnoj cijevi i torpedu, izložba RIP (foto - Marija Lazanja Dušević)

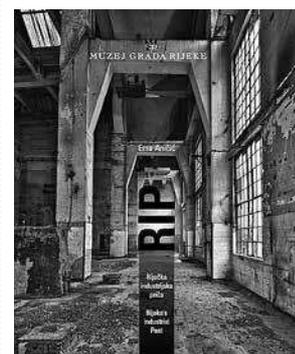
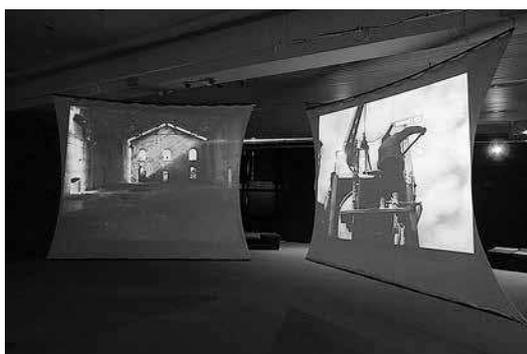
sl.4. Edukativne radionice za vrijeme trajanja izložbe RIP, (foto – Marija Lazanja Dušević)

Od ožujka do svibnja 2014. u Muzeju grada Rijeke bila je postavljena izložba *Riječka industrijska priča*, simbolično nazvana *RIP* (*Rest in peace*). Projektom je obuhvaćeno arhivsko istraživanje te prezentiranje dosadašnjih istraživanja povjesničara i povjesničara umjetnosti vezano za temu industrijske baštine grada Rijeke. Rezultati su predstavljeni putem multimedijске izložbe i monografije, a dočaravanju impresivnosti riječkoga industrijskog nasljeđa pridonijeli su umjetnički radovi s tom temom.

Nakana autora projekta *RIP* bila je još jedanput usmjeriti pozornost javnosti i mjerodavnih institucija na važnost i bogatstvo riječke industrijske baštine, kao i na činjenicu da je gradsko kulturno-industrijsko nasljeđe zapušteno, derutno i zapostavljeno. Izložba i prateći katalog nametnuli su se kao odgovarajući medij za zornu prezentaciju teme široj javnosti. Tijekom trajanja izložbe u Muzeju su organizirana interdisciplinarna stručna vodstva i interaktivne radionice za osnovnoškolce i srednjoškolce.

Projekt *RIP* proveden je s ciljem da se na jednome mjestu prezentira problematika napuštenih, ali i nekih još uvijek, barem djelomično, aktivnih industrijskih objekata u Rijeci. Realizaciji projekta prethodio je temeljiti rad na povijesnim izvorima, terenski rad i analiza poznatih i novootkrivenih podataka o riječkoj kulturno-industrijskoj baštini.

Riječka industrijska priča prikazana je kroz okular fotografa Stanislava Beličke. Osnova izložbe bile su hiperdimenzionirane fotografije toga riječkog umjetnika. Za izložbu su odabrane 23 fotografije s prizorima riječkih tvorničkih postrojenja. Fotografije su razvijene na kapafiksu dimenzija 100 x 140 cm, te dva triptiha veličine 140 x 70 cm. Na zidove su postavljene na razmaku od 20 cm i osvijetljene snopastom fokusiranom svjetlošću. Scenografija muzejskog prostora u potpunosti je pratila industrijski ugođaj, a izložbu je dodatno obogatio videomaterijal čiji je autor umjetnik Kristijan Vučković te namjenski skladana glazbena podloga Josipa Maršića i Zorana Medveda. Kristijan Vučković napravio je dva 14-minutna videouratka koja su bila zrcalno postavljena u izložbenom prostoru prvog kata Muzeja. Prvi je sastavljen od arhivskih videozapisa iz razdoblja neposredno nakon Drugoga svjetskog rata pa sve do 1960-ih godina, i njima je zabilježen rad u riječkim tvornicama, dok je drugi suvremen, snimljen 2014. na istim lokacijama. Filmovi su projicirani na transparentne tkanine dimenzija 4 x 5 metara. Kao proizvod izložbe napravljen je dokumentarni zapis u obliku virtualne šetnje kroz postav. Snimanje, montažu i produkciju videomaterijala potpisuje Ana Jurčić. Na samom kraju izložbenog postava nalazila se lenta vremena s upisanim imenima tvornica i razdobljem njihova

djelovanja. Upravo je ta vremenska crta dodatno objasnila naslov izložbe i dekadenciju industrijskog razdoblja koja postupno traje posljednjih desetljeća 20. st.

Dok su riječku industriju na izložbi vrlo ekspresivno opisivali umjetnički radovi, popratni katalog izložbe znanstvene je prirode. Ema Makarun, autorica izložbe i kataloga, sustavno je prikazala cjelokupnu povijest riječke industrijske baštine: topografski od zapadne industrijske zone grada prema istočnoj, a vremenski od 1750. do Drugoga svjetskog rata. U katalogu je obrađeno 49 kataloških jedinica riječkih tvornica o kojima je do danas sačuvan arhitektonski trag.

Opisani pristup prezentiranju industrijskog naslijeđa pokazao se kao primjer dobre prakse u Hrvatskoj, ali i drugdje u Europi. Izložba je od rujna do studenog 2015. gostovala u Muzeju Slavonije u Osijeku, potom u ožujku 2016. u ustanovi Romaneum u njemačkom Neussu i, naposljetku, od travnja do svibnja 2016. u Muzeju Vojvodine u Novom Sadu.

Pokazalo se da Osijek i Novi Sad imaju znatne dvojbe glede prezentiranja bogatoga napuštenog industrijskog naslijeđa, pa su riječki primjer istraživanja i obrade te teme prepoznali kao dobru ideju. Cjelokupni projekt *Riječka industrijska priča* dao je znatan doprinos upoznavanju riječkih industrijskih lokaliteta, upozorio na njihovo značenje i potaknuo moguća rješenja vezana za budućnost kulturno-industrijske ostavštine po kojoj je Rijeka prepoznatljiva.

Primljeno: 21. listopada 2016.

THE EXHIBITION "RIJEKA'S INDUSTRIAL PAST (R.I.P.)"

The exhibition-cum-project RIP was carried out with the objective of presenting in one place the problems of the empty but still partially active industrial structures in Rijeka. Implementation of the project was preceded by thoroughgoing work on the historical sources, field work and analysis of known and newly revealed information about the cultural and industrial heritage of Rijeka.

The project covered research in the archives and the presentation of research to date by historians and art historians about the industrial heritage of the city of Rijeka. The results were shown via a multimedia exhibition, and a monograph, and artworks on the theme of the industrial heritage in Rijeka helped to conjure up its impressiveness. The intention of the RIP project was once again to direct the attention of the public and the competent institutions to the importance and richness of the Rijeka industrial heritage, and the fact that the city's cultural and industrial heritage has been abandoned, neglected and left in ruinous condition

sl.5.-6. Stanislav Belička, fotografski materijal izložbe RIP, (foto – Marija Lazanja Dušević)

sl.7. Gostovanje izložbe RIP - Muzej Slavonije u Osijeku, 2015. (foto – Safet Baštrakaj)

sl.8. Kristijan Vučković, video instalacija RIP, (foto – Marija Lazanja Dušević)

sl.9. Gostovanje izložbe RIP – Muzej Vojvodine u Novom Sadu, 2016. (foto – Safet Baštrakaj)

sl.10. Ema Aničić, katalog Riječka industrijska priča, Muzej grada Rijeke, 2014.